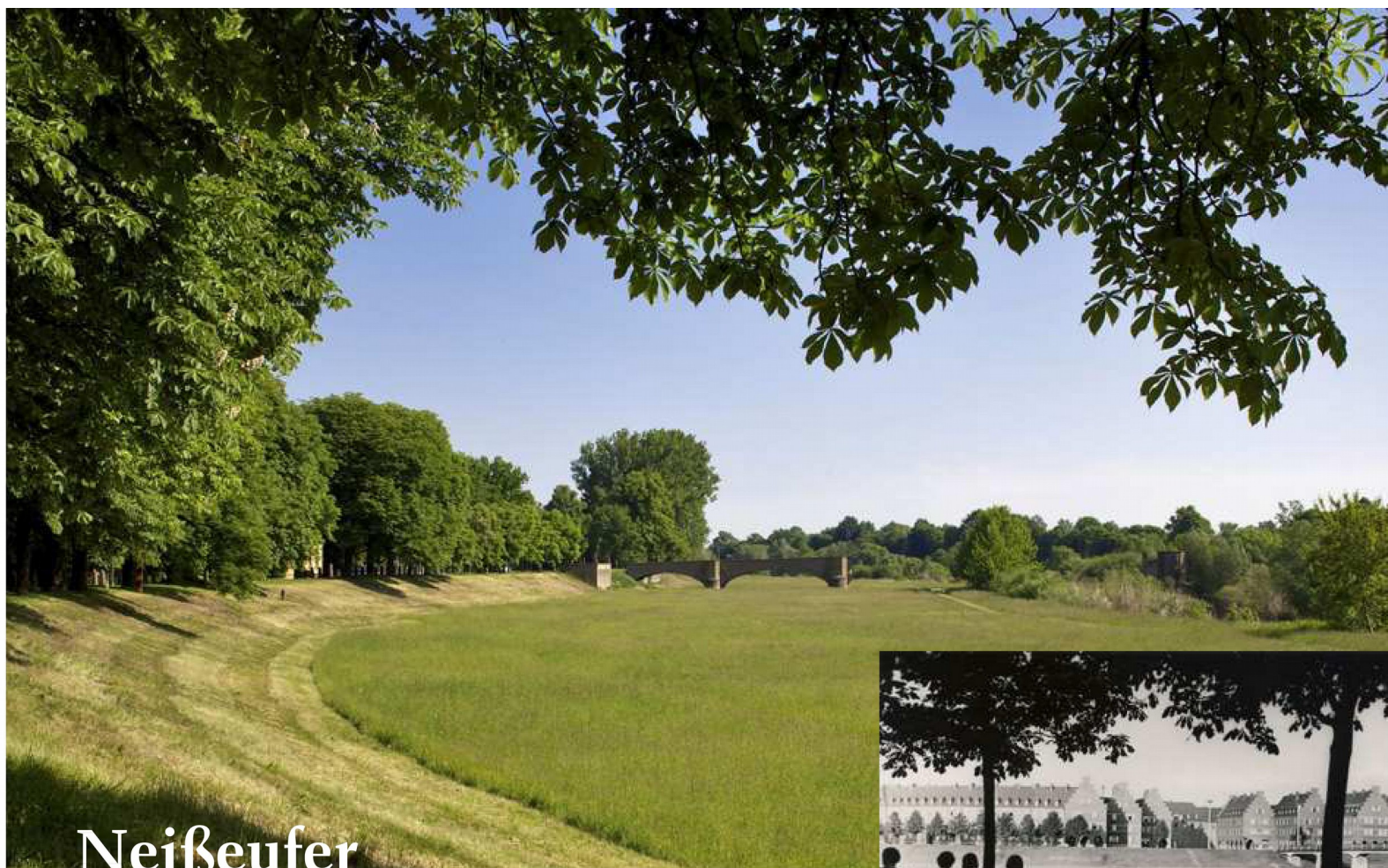

Neißeufer

Stadtplanung »in unvergleichlich schöner Lage«

Nadbrzeże Nysy – Planowanie urbanistyczne
»w niezwykle pięknym położeniu«

*Blick auf Heinrich-Heine-Damm und Friedrich-Ebert-Platz,
nach 1930 (Stadtarchiv Forst)
Widok na Heinrich-Heine-Damm i Friedrich-Ebert-Platz,
po roku 1930 (Archiwum Miejskie w Forst)*

Seit dem Hochwasser von 1897, das weite Teile der Stadt und des Umlandes überflutet hatte, strebte die Stadt verbesserte Schutzmaßnahmen an. Kühn band diese und weitere ältere Vorhaben (Neubau Rathaus, Lange Brücke) unter geschickter Ausnutzung der naturräumlichen Lage in ein faszinierendes Gesamtkonzept ein, um sowohl durch städtebaulich interessante Baugruppen »das Stadtbild zu bereichern« als auch zentrumsnah Wohnraum in einer »unvergleichlich schönen Lage am Fluss« zu schaffen (Kühn in: Deutsche Bauzeitung 1928).

Seine Regieführung gewährleistete eine einheitliche künstlerische Entwurfsplanung, unter Beteiligung weiterer Fachleute des Stadtbauamtes. Voraussetzung für ihre hochwassersichere Realisierung waren die ab 1921 erfolgte Anlage und Erhöhung der Neiße-Dämme (bis 1923) und weitere, bis in die 1930er Jahre hinein fortgesetzte Flussregulierungsarbeiten. Die Planung sah die Anlage zweier massiver Straßenbrücken vor, jeweils mit repräsentativen, den Verkehrsfluss bündelnden Plätzen auf beiden Uferseiten, um die herum sich Wohnhäuser und in markanter Position v. a. öffentliche Gebäude (Rathaus, Finanzamt) gruppieren, in variierenden, zum Teil noch nach Projektstart geänderten Stilformen.

Die Bauausführung blieb bis zur Weltwirtschaftskrise weitgehend auf Brücken und östliches Neißeufer beschränkt. Die Wiederaufnahme der Pläne um 1938 kam bald nach Kriegsausbruch zum Erliegen. Dennoch und trotz der Zerstörungen von 1945 prägen Kühns Arbeiten bis heute die Flusslandschaft von Forst und Zasiel.

Od czasu powodzi w 1897 roku, która zatopiła duże części miasta i okolicy, miasto dążyło do poprawy środków ochrony przeciwpowodziowej. Wykorzystując świadomie położenie naturalno-przestrzenne, Kühn połączył to zamierzenie z innymi starszymi planami (budowa Nowego Ratusza, Długiego Mostu) w fascynującą koncepcję ogólną, aby poprzez interesujące urbanistycznie grupy zabudowy »wzbogacić wizerunek miasta«, jak również stworzyć w pobliżu centrum miasta zabudowę mieszkaniową »o niezwykle pięknym położeniu nad rzeką« (publikacja Kühna w: Deutsche Bauzeitung 1928).

Jego kierownictwo zapewniało jednolite pod względem artystycznym planowanie wstępne, w którym uczestniczyli jeszcze inni fachowcy z miejskiego wydziału budownictwa. Warunkiem bezpieczeństwa powodziowego przy realizacji projektu były prowadzone od roku 1921 budowy i podwyższenia wałów na Nysie Łużyckiej (do 1923 r.) i inne prace związane z regulacją rzeki, które kontynuowane były do lat trzydziestych. Plany przewidywały wybudowanie dwóch masywnych mostów drogowych, każdy z nich z reprezentatywnymi placami po obu stronach rzeki, wiążącymi ruch drogowy. Wokół placów grupowały się budynki mieszkalne, a na wyeksponowanych pozycjach przede wszystkim budynki publiczne (ratusz, urząd skarbowy), w różnych stylach, częściowo zmienianych nawet po rozpoczęciu budowy.

Aż do światowego kryzysu gospodarczego realizacja budowlana planów ograniczała się w zasadzie do mostów i wschodniego brzegu Nysy. Wznowienie planu około roku 1938 upadło wnet po wybuchu II wojny światowej. Mimo zniszczeń w roku 1945 prace Kühna są do dzisiaj charakterystycznymi elementami krajobrazu nadrzecznego Forstu i Zasiel.